

GONIEC KRAKOWSKI 8 Mk.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7,
Telefon Nr. 2502. P. K. O. Nr. 140.011.

Biuro miastowe administracji: Karmelicka 16, Telefon Nr. 2086

Prenumerata w Krakowie: miesięcznie z odnoszeniem do domu Mk 210— Zamiejscowa Mk 240— Rękopisów Redakcja nie zwraca

Ogłoszenia: Wiersz nonparelowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 15. — Drobne od wyrazu Mk 5. — Matrymonialne i korespondencja prywatna Mk 7. — Nadesłane Mk 35. — Układ tabel. Mk 20. — Nekrologi Mk 20. — Komunikaty po kronice Mk 45. — Głosy publiczne i dział szeń. Mk 50. — Na pierwszej stronie Mk 60. — Wszelkie komunikaty należy nadesyłać wprost do Administracji. Komunikatów przestanych Redakcji uwzględnić się nie będzie.

Nr. 92. — Rok IV.

Kraków, piątek 8 kwietnia 1921.

Redaktor naczelny: Józef Rączkowski.

Drugi egzamin.

(Po kongresie P. S. L.)

Kraków, 7 kwietnia.

W najcięższych dla odrodzonej Polski chwilach, gdy pół kraju znalazło się pod najazdem, a władza Rzeczypospolitej poczęły trzeszczeć — uratował państwo polskie uświadomiony narodowo włościanin. Chłop Wincenty Witos stanął na czele rządu. Polskie Stronnictwo Ludowe wzięło na siebie odpowiedzialność polityczną za losy państwa, masy chłopskie zapelnily przerzedzone szeregi armii naszej. Lud zdał pierwszy doniosły egzamin: okazał, że potrafi państwo obronić i był jego zabezpieczyć od wrogów zewnętrznych.

Po odparciu bolszewickiego najazdu stanęło przed zorganizowanym politycznie chłopem polskim drugie, niemniej ważne zadanie: musiał on udowodnić, że potrafi nie tylko obronić państwo ale je także budować. Jest to zadanie jeszcze trudniejsze, wymagające prawdziwej dojrzałości i myślowego wyszkolenia. A jednak i ten drugi egzamin wypadł pomyślnie. Obie wielkie prace przedwstępne, które umożliwiły dopiero normalne funkcjonowanie aparatu państwowego: traktat ryski i konstytucja, doszły do skutku dzięki współdziałaniu i kierownictwu przywódców Polskiego Stronnictwa Ludowego. Rząd prezydenta Witos, dzierżąc silnie sier, uratował kraj przed wewnętrznym chaosem, zdusił próby zdezorganizowania naszego życia społecznego, rozpoczął wreszcie realizację doniosłych reform społecznych.

Wszystkie te prace przedsiębrane były jednak tylko przez najświetlejsze jednostki, przez wodzów i sejmowych reprezentantów stronnictwa. Szerokie rzesze nie wypowiadały dotąd głośno swego słowa, nie składały swego confiteor. Stanowisko własne zaznaczały tylko pośrednio, grupując się w zwartych szeregach za swoimi kierownikami. Ludzie zajmujący się ruchem politycznym w kraju wiedzieli też wprawdzie, że na setkach wieców wyrażały masy chłopskie swoje poglądy, będące naprawdę poglądami państwowotwórczymi, ale z trybun wiecowych głos nie dochodził daleko, nie dociera do uszu całego społeczeństwa. Ten stan rzeczy — spowodowany czysto technicznymi względami — spowodował, że z wielu stron padało twierdzenie, jakoby chłop w swą masę nie był jeszcze czynnikiem politycznie dojrzałym, państwowo uświadomionym. Zdania takie czytaliśmy często na łamach prasy, słyszeliśmy je codziennie niemal w prywatnych rozmowach.

Ostatnia niedziela musiała u ludzi dobrej woli rozprószyć wszystkie te obawy i usunąć wątpliwości. Oto kilka tysięcy delegatów włościańskich zjechało do Krakowa na kongres i po dłuższych naradach ustaliło linie wytyczne dla polityki stronnictwa. Cały przebieg zjazdu, tematy na nim poruszane, wreszcie uchwalone rezolucje, wykazały dowodnie, że dojrzałość polityczna i zmysł państwowotwórczy jest w masach zorganizowanego włościanstwa niezwykle silny, że chłop polski rozumie swe zadanie jako gospodarza kraju i że ogarnia szerokie horyzonty.

Z uchwalonych rezolucyj podnieść należy przede wszystkim tę ich grupę, która świadczy, iż chłop rozumie swe obowiązki względem państwa. Tak więc, na wniosek wicemarszałka Osieckiego, uznali zebrani, że społeczeństwo powinno własnym wysiłkiem uzdrowić finanse państwa, ponosząc ciężary finansowe na jego rzecz. Chłop chce płacić podatki i dopomóc państwu do zrównowazenia budżetu, żądając tylko, aby podatki te były równomiernie rozdzielone, odpowiednio do siły gospodarczej wszystkich obywateli. Rezolucja ta powinna położyć wreszcie kres szerszym upomoczywie komunalom, jakoby wło-

ścianstwo żądało od państwa wszystkiego, nic mu wzamian nie dając. A był to wszak jeden z najcięższych i najbardziej rozpowszechnionych zarzutów.

Drugą bronią w walce politycznej z włościanstwem i jego organizacjami była insynuacja, jakoby stronnictwa włościańskie uprawiały politykę wyłączenia stanową, nie troszcząc się o los innych warstw ludności, których istnienie i normalna praca są dla państwa pierwszorzędnej wagi. Rezolucje kongresu zadają kłam również i powyższym twierdzeniom. Kongres wezwał władze stronnictwa, aby roztoczyły specjalną opiekę nad inteligencją, jako doniosłego czynnika w życiu państwowym, wypowiedział dalej jasno, że uznaje konieczność wzmocnienia miast i mieszczaństwa, polecając klubowi P. S. L. obronę jego interesów.

Program gospodarczy nakreślony przez kongres posiada wszelkie cechy szeroko pomyślanego, ogólnopństwowego programu.

Zażądano w nim szybszego tempa reformy rolnej i pomocy dla rolnictwa, ale już i to ostatnie, pozornie stanowe, żądanie motywowane jest ogólnopństwowymi potrzebami. Podkreślono wszak, że tylko dostateczna produkcja rolna może poprawić nasze stosunki aprowizacyjne bez pogorszenia naszej sytuacji finansowej. Pomóżmy rolnictwu, a nie będziemy musieli płacić miliardów na sprowadzanie zboża z zagranicy i obniżać w ten sposób naszej waluty, pomóżmy rolnictwu a osiągniemy może nawet nadwyżkę płodów ziemnych na eksport.

Dalsze rezolucje domagają się pracy nad uprzemysłowieniem kraju, zwracają się do chło-

pów z wezwaniem, aby uprzemysłowieniu pomogli przez uruchomienie na ten cel kapitałów chłopskich, które w przemyśle i handlu krajowym powinny ważną odgrywać rolę.

Rezolucje za wolnym handlem i zniesieniem etatyizmu posiadają również ogólnopństwowe cechy, dotyczą w równej mierze ludności miejskiej jak wiejskiej. Etatyizm stał się udręką całego społeczeństwa; uwolnienie z jego szponów przyjęte byłoby z radością, tak przez produkujące, jak i konsumujące sfery w miastach.

Program kongresu jest programem pracy. Z każdego niemal przemówienia, z każdej rezolucji przebija świadomość, że tylko praca wyteżona i systematyczna może zapewnić normalny byt wkrzeszonemu państwu. Dlatego też zupełnie zrozumiałą i podyktowaną troską o los państwa jest rezolucja, domagająca się przywrócenia swobody pracy. Niema to być żaden zamach na zdobycze społeczne robotników, ale przeciwstawienie się tym nierozumnym ograniczeniom, krępującym rozwój i intensywność naszej produkcji, zabagniającym nasze życie gospodarcze, tworzącym urzędową ochronę lenistwa.

Sprawozdanie z kongresu czyta się ze szczerym zadowoleniem. Bezstronny obserwator musi stwierdzić, że na sali kongresowej obecne były nie tylko tysiączne rzesze delegatów, ale że znalazła tam także miejsce polska myśl państwowa, która kongresowi dyktowała jego uchwały. Chłop polski zdał ponownie egzamin dojrzałości: wiemy już, iż potrafi on państwo nie tylko obronić, ale i utrzymać.

AUTO--WARSZTATY

KRAKOW, JAGIELLOŃSKA L. 6, II. P.

TELEFON Nr. 125.

Samochody ciężarowe osobowe i omnibusy pierwszorzędnych fabryk, jak „Itala“, „Adier“, „Mercedes“, „Fiat“, „Laurin-Klement“ etc. ma na składzie w Krakowie do odbioru, oraz wynajem samochodów ciężarowych i osobowych na tury.

Podstawą planu aprowizacyjnego - wolny handel

Koncesjonowanie handlu hurtownego, rejestrowanie handlu detalicznego. Zniesienie ministerstwa aprowizacji niedalekie. — Sytuacja aprowizacyjna na kwiecień zapewniona.

Warszawa. (Tel. M.) Minister aprowizacji Grodzicki zapytany o plan na rok 1921-22 oświadczył dziennikarzom, że podstawą jego projektu jest wolny handel, z zastrzeżeniem, że rząd musi wywierać wpływ na uregulowanie tego handlu i ustalenie kontraktu między producentami a konsumentami. W tym celu minister pragnie zaprowadzić koncesjonowanie handlu hurtownego, a rejestrację handlu detalicznego. Rezultat będzie taki, że produkty zawsze będą na rynku. Minister wychodzi jednak z założenia, że w kraju brak wielu artykułów spożywczych i trzeba będzie sprowadzać z zagranicy. Sprowadzanie tych produktów z zagranicy uczyni zapas stały, który posłuży do obniżenia

cen. Niezależnie od tego minister zamierza żądać od rolnictwa pewnego kontyngentu pod rygorem kupna na rachunek nieregularnego dostawcy. Ministerstwo aprowizacji stanie się zbytecznym i zostanie zniesionem, gdyż zakupami, koncesjami itd. zajmie się ministerstwo handlu, a kontrolą cen ministerstwo spraw wewnętrznych. Celem zakupna całego zapasu minister nawiązał stosunki z zagranicą i ma przyrzeczone zboże wzamian za naftę, drzewo itd. Wojsko i urzędników rząd będzie nadal zaopatrywał w sposób dotychczasowy, przez tak zwane deputaty. Również samorządom miejskim rząd dostarczy zapasów dla zaopatrywania ich urzędników i robotników.

Redukcja urzędników w ministerstwach.

Warszawa. (Tel. M.) Akcja, podjęta przez prezydenta Witos w sprawie zmniejszenia ilości urzędników w ministerstwach i władzach centralnych, wydała już rezultat. Jak się dowiaduje nasz korespondent, w ministerstwie spraw wewnętrznych zredukowano już ilość urzędników z 324 na 203, w ministerstwie sprawiedli-

wości z 251 na 180, ministerstwo przemysłu i handlu z 403 na 285, ministerstwo rolnictwa z 429 na 350, ministerstwo robót publicznych z 320 na 201, min. aprowizacji z 305 na 151, min. oświecenia publicznego z 353 na 343, min. poczt i telegrafów z 263 na 224, minist. spraw zagranicznych z 330 na 308, min. opieki społecznej z

299 na 234, minist. zdrowia publicznego ze 190 na 144, min. kultury i sztuki z 43 na 36; jedynie w ministerstwie skarbu okazała się konieczność

powiększenia ilości urzędników z 404 na 444, a to z powodu organizowania nowych oddziałów w ministerstwie.

P. Dmowski opuszcza endecję?

Warszawa. (Telef. M.) Rozeszła się tu pogłoska o kryzysie w związku ludowo-narodowym. Roman Dmowski miał oświadczyć, że ustępuje ze stronnictwa, skutkiem klerykalnej polityki

księdza Lutostawskiego. Pogłoska ta wydaje się nam nieprawdziwą; notujemy ją jedynie z obowiązku dziennikarskiego.

Polska otrzyma okręgi przemysłowe

Gen. Lerond o wynikach głosowania.

Warszawa (tel. M.). Generał Lerond oświadczył, że wyjeżdża do Paryża między 8 a 10 kwietnia. Co do wyników głosowania generał Lerond oświadczył dziennikarzom francuskim i japońskim, że na ogół Polska może być zadowolona z wyników dotychczasowych głosowania. Tak zwana linja Korfanteo na podstawie przed plebiscytowej wykonana, pozostaje prawie niezmienną, a w każdym razie nie może być mowy o tym, aby przemysłowe okręgi po prawym brzegu Odry przypadły Niemcom.

Cel pobytu gen. Leronda w Paryżu.

Paryż. (PAT). Obecność generała Leronda w Paryżu, który przybył tu z Opola, zdaniem „Matina“ ma na celu prowadzenie kroków przygotowawczych dla prac komisji, związanych z wykreśleniem granicy niemiecko-polskiej na Górnym Śląsku.

Gminy za Odrą żądają przyłączenia do Polski.

Bytom (East Express, Radio). Delegat polski Rakowski oświadczył przedstawicielowi „East Express“, że linja Korfanteo na Górnym Śląsku stanowi minimum żądań polskich. Wobec fałszerstw niemieckich, Polska będzie mogła domagać się rewizji obszarów poza Odrą. Liczne gminy na lewym brzegu Odry protestują przeciwko fałszerstwom i terrorowi niemieckiemu i żądają przyłączenia do Polski.

Niemcy o porozumieniu gospodarczym z Polską.

Bytom. (PAT). Organ socjalistów niezawisłych berlińska „Freiheit“ wzywa Niemców do otrzeźwienia. Traktat pokojowy mówi wyraźnie o podziale Górnego Śląska. W danej chwili należy pomyśleć o porozumieniu gospodarczym z Polską. Podobnie były minister Gerlach w „Welt am Montag“ pisze, że dla Niemców więcej wyniknie korzyści ze stosunków gospodarczych z Polską, niż z posiadania pewnego obszaru ziemi, chociażby bardzo cennej, lecz zamieszkałej przez ludność polską, która nie chce żyć pod rządami niemieckimi.

Likwidacja niemieckiego komitetu plebiscytowego.

Warszawa. (Telef. M.) Według otrzymanych z Bytomia wiadomości rozpoczęła się likwidacja

niemieckiego komitetu plebiscytowego oraz organizacji Heimatsreuer Oberschl. Dzieje się to na żądanie komisji międzykoalicyjnej.

Ukarane kłamstwo.

Opole (PAT). Biuro Wolffa. W procesie przeciw czterem odpowiedzialnym redaktorom niemieckich pism, które podały wiadomość o zamknięciu giełdy warszawskiej, zasądził międzykoalicyjny trybunał nadzwyczajny oskarżonych na kary pieniężne w kwocie 5000 marek i na więzienie od 8 do 15 miesięcy. Dyrektor kopalni „Hohenzollern“, nazwiskiem Huebner, w którego biurach znaleziono swego czasu broń, został skazany przez nadzwyczajny międzykoalicyjny trybunał na 5 miesięcy więzienia.

Zemsta Niemców na polskich emigrantach.

Bytom. (PAT) Z Westfalii i Nadrenii wracają na Górny Śląsk robotnicy polscy i skarżą się na straszny terror Niemców, stosowany wobec Polaków na zachodzie Niemiec, za to, że przy plebiscyście głosowali za Polską. Niemcy zapatrywali w karty kolejowe członków polskich organizacji plebiscytowych, służące do wyjazdu bezpłatnego na Górny Śląsk i z powrotem w specjalne numeracje i w ten sposób narażono Polaków na terror ze strony kolejarzy niemieckich, którzy o tej numeracji kart byli poinformowani. Na miejscu po powrocie z plebiscytu natrafili Górnoślązacy na ruch komunistyczny w Zagłębiu Ruhr, który zwrócony był również przeciwko Polakom. Członkowie plebiscytowych związków Heimatsreuerowskich w Westfalii i Nadrenii, są najzacieklejszymi komunistami, to też udział ich w ruchu komunistycznym miał charakter szowinistyczny, wymierzony przeciwko Polakom. Według relacji uchodźców z Westfalii, wielu Polaków zostało tam obitych i ograbionych, a nawet zabitych. Członkowie organizacji plebiscytowych w Westfalii i Nadrenii muszą się ukrywać, gdyż nie są pewni życia. Niektórzy uszli na terytorium zajęte przez wojska koalicyjne. Konsul polski w Kolonii zajął się tą sprawą.

Giełda berlińska o podziale

- Bytom. (PAT). „Lokal Anzeiger“ donosi, że na giełdzie berlińskiej bardzo żywo rozważaną jest sprawa podziału Górnego Śląska.

„Petit Parisien“, że rząd niemiecki starał się przekonać rząd prezydenta Hardinga o swej gotowości płacenia długów. Ten manewr niemiecki nie udał się i rząd amerykański przypomniał Niemcom, iż oni są odpowiedzialni za wojnę i że powinni płacić aż do granic swej możliwości. Kończąc — pisze „Petit Parisien“ — że może wreszcie Niemcy zrozumieją, że byłoby z ich strony nierozsądnym nadużywać dłuższej lojalności amerykańskiej i że należy przyjęte zobowiązania wykonać.

Niemcy znów myślą o nowych propozycjach.

Poldhu. (PAT) Rząd amerykański ogłasza tekst noty otrzymanej od rządu niemieckiego, w której to nocie Niemcy zawiadamiają rząd Stanów Zjednoczonych, że zamierzają przedłożyć Francji nowe propozycje.

Niemcy muszą Polsce wydać lokomotywy.

Warszawa. (East Express) Rząd niemiecki zaprotestował przeciwko orzeczeniu komisji repatriacyjnej w Berlinie, obowiązującym go do oddania Polsce natychmiast 345 lokomotyw. Konferencja ambasadorów odrzuciła ten protest. Niemcy zmuszeni są do rozpoczęcia wydawania lokomotyw. Oddawanie to potrwa 2 tygodnie.

Jugosławia przeciw Niemcom.

Praga. (PAT) „Prager Presse“ donosi z Belgradu, że rząd wydał ustawę, na mocy której zaprowadza się podatek 50% od towarów sprowadzonych z Niemiec.

Deputacja Niemców cieszyńskich u prez. Witosa.

Cieszyn (East Express). Deputacja Niemców która w poniedziałek przedstawiła się u prem. Witosa, przedłożyła mu następujące żądania: W Komisji rządowej i we wszystkich urzędach żądają Niemcy według klucza statystycznego ludności odpowiadającej liczby przedstawicieli w urzędach, zatem 1/3 urzędników niemieckich (?) Niemcy żądają dalej uznania niemieckiego języka jako drugiego krajowego w polskiej części Śląska Cieszyńskiego, żądają dwujęzyczności napisów we wszystkich odezwach publicznych i załatwiania w niemieckim języku podań niemieckich, dalej rozpisania wyborów w gminach, w których ustalono komisje administracyjne. Niemcy domagają się nadto autonomii dla szkolnictwa niemieckiego do zupełnego przeprowadzenia postanowień konstytucyj, na razie choćby w formie samodzielnej niemieckiej sekcji przy komisji szkolnej w Cieszynie, ponadto „sprawiedliwego“ załatwienia pożyczki wojennej, tudzież udogodnień w ruchu pogranicznym przez ułatwienia paszportowe i przepisy wywozu i wwozu. Premier Witos zażądał, by deputacja wystosowała swe żądania na piśmie w formie memoriału i przyrzeki, że uwzględni sprawiedliwe życzenia. Niemcy ze swej strony przyrzekli, że jeżeli życzenia ich będą pomyślnie załatwione, dołożą starań, by polski Śląsk Cieszyński rozwijał się narodowo, kulturalnie i gospodarczo.

Gen. Rozwadowski generałem broni.

Warszawa (tel. M.). W najbliższym czasie ukaze się dekret, mianujący szefa sztabu generalnego, generała Rozwadowskiego, generałem broni i powierzone mu będzie stanowisko inspektora artylerii i kawalerii wojsk polskich.

Zmiany na stanowiskach starostów.

Lwów (PAT). Generalny delegat rządu przeniósł starostę Władysława Olszewskiego z Tarnobrzega do Limanowej, sekretarza namiestnictwa Franciszka Piątkowskiego z Limanowej do Lwowa. Sekretarza namiestnictwa Władysława Trześnińskiego do Nowego Targu i porucił mu kierownictwo tamtejszego starostwa; przeniósł komisarza powiatowego, dra Adama Karczmarskiego z Nowego Sącza do Wieliczki i dra Maryana Riessa z Myślenic do Nowego Sącza, oraz konceptistę namiestnictwa dra Romualda Foremnego z Łiska do Myślenic.

Rangi wojewodów.

Warszawa (tel. M.). Dzienniki warszawskie ogłaszają, że wojewodowie polscy mają czwartą rangę urzędników państwowych, wyjątek stanowi tylko wojewoda krakowski Galecki, który posiada rangę drugą, jako były minister.

Nowy transport jeńców z Rosji.

Warszawa (PAT). Dnia 3 b. m. przybył do Baranowicz nowy transport jeńców polskich z Rosji, złożony z 900 szeregowców i 19 oficerów.

Francya nie pozwoli na dalsze krętaactwa Niemiec

Paryż (PAT). Havas. Briand wygłosił dnia 5 b. m. mowę, w której nazwał śmiesznymi kontrpropozycje niemieckie, na które Lloyd George zareagował w znany sposób w czasie pobytu Simonsa w Londynie. Zwłoka co do zapłaty odszkodowań Francji potrwa do dnia 1 maja. Na dłuższą zwłokę Francja absolutnie nie pozwala. Jeżeli Niemcy — zakończył Briand swoją mowę podniesionym głosem, — jeszcze raz będą usiłowały wykręcić się ze swych zobowiązań, wtedy odczują naszą silną dłoń, gdyż widocznie ten tylko argument przemówi im do przekonania.

Stany Zjednoczone wobec Niemiec.

Paryż. (PAT). Senator Mac Cormie wydał wczoraj objad na cześć Vivianięgo. Podczas rozmowy z obecnymi na przyjęciu senatorami oświadczone Vivianięmu, że rząd Hardinga zamierza w drodze rezolucji uchwalonej przez kongres ogłosić stan wojny z Niemcami za skończony. Co dotyczy Ligi narodów, to program rządu Stanów Zjednoczonych przewiduje przystąpienie Stanów do Ligi. Przywódcy stronnictwa republikańskiego prawie jednomyślnie wypowiadają się za przyjęciem rezolucji senatora Knoxa, przewidującej odrębny pokój z Niemcami. W każdym razie senatorzy wyraźnie dali Vivianięmu

do zrozumienia, że Stany Zjednoczone nigdy nie zrobią nic takiego, co mogło być tłumaczone jako popieranie Niemiec, zwłaszcza o ile to dotyczy sprawy odszkodowania oraz wykonania przez Niemcy zobowiązań, wynikających z traktatu Wersalskiego.

Nowy Jork. (PAT). Rząd amerykański wystosował notę do państw sprzymierzonych w sprawie mandatów. Zapewniają, że Stany Zjednoczone miały również oświadczyć w tej nocie, że zachowają desinteressement w sprawie Ligi narodów i zastrzegają sobie swobodę działania w sprawach europejskich.

Londyn. (PAT). Korespondent „Timesa“ nadsyła z Nowego Jorku wiadomość, że rezolucja Knoxa w sprawie ustalenia stanu pokojowego z Niemcami będzie zawierała prawdopodobnie oświadczenie, podkreślające, że Stany Zjednoczone będą uważały wszelką próbę naruszenia pokoju w Europie za zamach na ich własne bezpieczeństwo.

I w Ameryce Niemcom nie powiedło się.

Paryż. (East Express Radio) Prasa francuska ogłasza tekst noty niemieckiej do Stanów Zjednoczonych i resume odpowiedzi amerykańskiej na tę notę. Widac z niej zupełnie jasno, pisze

Joffe o stosunkach handlowych z Polską.

Gdańsk. (PAT) „Danziger Ztg.” donosi z Rygi: Dzienniki moskiewskie ogłaszają wywiad z Joffem, który wskazuje przede wszystkim na znaczenie ogłoszonych niedawno enuncjacji polskiego wice-ministra spraw zagranicznych p. Dąbskiego, dotyczących pokoju ryskiego, a zwłaszcza jego oświadczenia, że Polska nie chce być bynajmniej przeszkodą w stosunkach handlowych rosyjsko-rosyjskich, lecz raczej pomostem, oraz, że w swojej polityce gospodarczej chce się kierować tylko względami praktycznymi. Joffe podnosi w wywiadzie dalej, że Polska ofiaruje Rosji swoją produkcję, zwłaszcza wytwory przemysłu łódzkiego, co jednak Rosji nie wystarczy, to też kładzie wielki nacisk na sprawę uregulowania swobodnego przewozu przez Polskę towarów i z całym zadowoleniem wita oświadczenie p. Dąbskiego. W artykule ogłoszonym w petersburskiej „Krasnej Gazecie” ogłasza Joffe, że głównym znaczeniem zawarcia pokoju ryskiego jest **usuniecie niebezpieczeństwa wojny**, gdyż ponowne podjęcie kroków wojennych byłoby dla Rosji niemożliwe. Rosja pragnie, aby Polska była pośrednikiem pomiędzy nią a Niemcami. Pośrednictwo to przyniesie Polsce wielkie zyski. W końcu zaznaczył Joffe, że sowieci wysłali do Polski jako swego przedstawiciela, **Oooleńskiego**.

Denacjonalizacja fabryk w Rosji.

Warszawa. (Telef. M.) Z Rygi donoszą, że rząd moskiewski wydał dekret o **denacjonalizacji dziewięciu fabryk**, które na podstawie koncesji są w posiadaniu angielskich przemysłowców.

Aresztowanie nauczycieli w Rosji.

Warszawa. (Telef. M.) Z Rygi donoszą, że bol-

szewicy ogłosili „Tydzień uporządkowania szkoły”. W ciągu miesiąca w samej tylko Moskwie **zaaresztowano 245 nauczycieli i nauczycielek, 9 rozstrzelano.**

Bolszewicy tłumią powstanie.

Helsingfors. (East Express) Po upadku Kronsztaadu, stłumieniu powstania w Moskwie, bolszewicy przelecieli znaczną część swej armii na południe, a zwłaszcza na Kijewszczyznę. Dzięki otrzymaniu posiłków z Moskwy władze sowieckie w Kijowie zdołały zadać kilka ciężkich ciosów powstańcom ukraińskim. Część Podola, pozostająca dotychczas w rękach włościan zbuntowanych, odebrana jest przez bolszewików, którzy zdobyli Winnicę, Mierzynkę i zajmują linię kolejową Kijów-Odesa. W Kamieńcu Podolskim znowu czynne są sowieci. Przy pomocy oddziałów lotewskich i fińskich bolszewicy tępią bezlitośnie powstańców, palą wsie i rabują miasta.

Przyjazd delegacji sowieckiej dla spraw jeńców.

Warszawa. (Telef. M.) Dnia 12 kwietnia spodziewany jest przyjazd delegacji sowieckiej dla spraw jeńców i zakładników.

Narady nad traktatem ryskim.

Warszawa (tel. M.). We czwartek odbędzie się u wiceministra Dąbskiego konferencja członków polskiej delegacji pokojowej. Przedmiotem obrad będzie sprawa wykonania postanowień traktatu ryskiego w tych punktach, których termin uzależniony jest od daty podpisania, względnie ratyfikacji traktatu.

Wprowadzenie dyktatury w Anglii na skutek strajków.

Nauen. (PAT. Radio). Przesilenie strejkowe zmusiło rząd angielski do przedsięwzięcia odpowiednich kroków, równających się wprowadzeniu **dyktatury**. Rząd posiada obecnie prawo rozporządzania wszystkimi kopalniami węglowymi, wszystkimi artykułami spożywczymi, liniami komunikacyjnymi i drogami, oraz rozdziałem żywności, jak również prawem zakazu noszenia broni, urządzania zgromadzeń, nakoniec prawo powołania policji i wojska do dozoru przedsiębiorstw, mających ważne znaczenie dla życia.

Policja bez wszelkich specjalnych pełnomocnictw posiada prawo rewizji i aresztowania oraz nakładania kar na wszelkie przekroczenia. Jako kary wyznaczone być mają roboty przymusowe i wysokie grzywny.

Sytuacja strajkowa zaostrza się.

Nauen. (PAT Radio) Według doniesień sytuacja

strejkowa w Anglii **zaostrzyła się**. Przyłączenie się kolejarzy do strejkujących jest coraz bardziej prawdopodobne. Wszystkie szyby kopalń są strzeżone przez wojsko. Admiralicja powołała wszystkich urlopowanych marynarzy, aby w razie potrzeby wysłać ich do kopalń.

Nauen. (PAT). Na zgromadzeniach odbytych w Londynie i w centrach angielskich robotnicy transportowi i kolejowi domagali się poparcia strejkujących górników. Minister skarbu Horne określił sytuację w poszczególnych okręgach jako **nader groźną**. Część kopalń jest **zatopionych i niezdolnych do eksploatacji**.

Londyn. (PAT). Delegaci federacji transportowej postanowili **jednogłośnie poprzeć górników i wejść natchemniej w bezpośredni kontakt z kolejarzami i górnikami celem wzięcia udziału w akcji**.

Podróż powrotna do Szwajcaryi.

Grac. (PAT) Pociąg specjalny, wiozący byłego króla Karola, został zatrzymany wczoraj wieczorem na stacji Frohnleiten, albowiem z powodu stanowiska pewnej części robotników w Bruku nad Murą, dalsza bezpośrednia podróż nie była wskazana. Po rokowaniach z robotnikami, pociąg pojechał dalej o godz. 3 rano.

Czas zadowoleni

Praga. (PAT) Dzienniki czeskie wyrażają zadowolenie z powodu wyjazdu Karola z terytorium węgierskiego. Prawie cała prasa przypisuje wielką zasługę w sprawie wyjazdu ekskróla energicznemu stanowisku republiki czechosłowackiej i stanowisku państw małej koalicji, które groźbą zmusiły Węgry do wydalenia Karola.

Jak się odbyła podróż?

Grac. (PAT) Pociąg wiozący byłego cesarza Karola, został zatrzymany z tego powodu na stacji Frohnleiten, ponieważ otrzymano wiadomość, że dworzec kolejowy w Bruku nad Murą jest obsadzony przez robotników w liczbie kilku tysięcy, którzy zamierzają urządzić wrogą manifestację przeciw byłemu cesarzowi. Po zatrzymaniu pociągu rozpoczął prezydent Dolnej Austrii, jadący w pociągu, telefoniczne pertraktacje z robotnikami, które w dalszym ciągu prowadzili przywódcy socjalno-demokratyczni przy współudziale burmistrza. Gdy pertraktacje telefoniczne się przewlekły, udano się do Bruku samochodami. Robotnicy zażądali, aby były ce-

sarz przyjął ich deputację, którą mu wyjaśniła zapatrywania robotników. Po kilkugodzinnych pertraktacjach robotnicy zgodzili się na przepuszczenie pociągu, postawili jednak za warunek, że delegacja robotników, złożona z 250 osób, będzie na dworcu kolejowym obecna, jednak zachowa się spokojnie. Dopiero o godzinie 3 rano pociąg mógł przejechać przez stację w Bruku.

Owacya dla Karola.

Wiedeń. (Tel. wł.) Dzienniki podają, że gdy pociąg mający odwieźć b. króla Karola, opuszczał Steinamanger, ludność zgromadzona na dworcu odśpiewała hymn „Boże wspieraj”. Karol, dziękując ludności za owacy, oświadczył, że **złazi w oczach, że powróci jeszcze na Węgry**.

Nareszcie w Szwajcaryi.

Buchs. (PAT) Były cesarz Karol przejechał we wtorek o godzinie 4:53 po południu przez granicę szwajcarską. Podróż odbyła się bez wypadku.

Sprawa obsadzenia tronu węgierskiego.

Wiedeń. (T. wł.) Kilka dzienników czeskich podaje, na podstawie informacji z dobrego źródła, że kwestya tronu węgierskiego ma być rozwiązana przez powołanie na tron księcia z **domu panującego włoskiego, albo angielskiego**.

Węgry przed wyborem króla.

Budapeszt (East Express. Radio). Gabinet węgierski postanowił przystąpić do wyboru króla dnia 30 sierpnia b. r.

Rokowania polsko-gdańskie

Gdańsk. (PAT) Celem prowadzenia dalszych rokowań gospodarczych udają się dziś do Warszawy przewodniczący rokowań polsko-gdańskich z ramienia Gdańska senator Jowelowski i senator Volkman.

Bułgarski minister w Warszawie.

Warszawa (tel. M.). We czwartek przybywa do Warszawy bułgarski minister spraw wewnętrznych, p. Dymitrow. Podróż ma charakter **oficjalny**.

Sprawa polsko-angielskiego układu handlowego.

Londyn. (PAT). Dzienniki tutejsze donoszą, że w urzędowych kołach angielskich bada się sprawę **układu handlowego polsko-angielskiego**. Najważniejsze postanowienia tego układu zostały już **ustalone**. Spodziewają się, że wkrótce wspomniany układ zostanie przedłożony rządowi polskiemu i angielskiemu do załatwienia.

Położenie Grecji w Małej Azji.

Paryż (East Express). Według wiadomości, jakie zgodnie nadchodzą z różnych stolic zagranicznych, widać, że **położenie wojskowe Grecji w Azji Mniejszej zmieniło się bardzo na jej niekorzyść**. Wojska greckie, które maszerowały od linii Brusy w kierunku Sakrii Chechir, zostały pobite przez wojsko komalistów, tak, że są obecnie niezdolne do rozpoczęcia nowej ofensywy, zanim nie otrzymają odpowiednich posiłków. Posiłki te mają być dostarczone przez ogólną mobilizację w Grecji, do której teraz przystąpiono. „Temps” pisze, że dzienniki ateńskie starają się urobić opinię tego rodzaju, która ma zarzucać rządowi francuskiemu, że **do pomógł Turkom do odciążenia z innych frontów wojsk tureckich przeciwko Grekom**, a to na skutek rozejmu francusko-tureckiego. Jest to nieprawda, — pisze „Temps”, — Turcy bowiem nie mieli czasu ściągnąć swych wojsk na front grecki, zwłaszcza że wojska greckie przeskoczyły połączeniu się wojsk komalistów.

Rada ministrów.

Warszawa. (PAT) Rada ministrów w dniu 5 bm. rozpatrywała projekt umowy cesyjnej między Włochami, Polską, Rumunią, państwem serbsko-chorwackim i Czechosłowacją. Dalej uchwalono rozporządzenie w przedmiocie rozciągnięcia na ziemie wschodnie mocy ustawy co do dostarczania środków przewozowych do budowy i utrzymania dróg i mostów i o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej polskiej, oraz przyjęto projekt ustawy w przedmiocie ustalenia sieci dróg państwowych na ziemiach wschodnich, złożony przez ministra robót publicznych. Na posiedzeniu tem omawiano również sprawy związane ze sprawą Górnego Śląska.

Wystawa sztuki polskiej w Paryżu.

Paryż (PAT). Havas. Pod wysokim patronatem Milleranda, marszałka Piłsudskiego i prezydenta ministrów Brianda, profesor warszawskiej szkoły sztuk pięknych, Wittig, organizuje wystawę sztuki polskiej. Otwarcie wystawy nastąpi dnia 12 b. m.

Inwentaryzacja strat z czasów inwazyi bolszewickiej.

Warszawa. (PAT). Inwentaryzacja strat wynikłych z ostatniej inwazyi bolszewickiej została rozpoczęta przez ministerstwo rolnictwa. Akcja ta ma być przeprowadzona w sposób uproszczony, przez bezpośrednie badanie materiałów dowodowych i świadków.

Ameryka za rozbrojeniem

Nauen. (PAT) Z Nowego Jorku donoszą: Senator Borah wygłosił odczyt na temat rozbrojenia świata. Podniósł on konieczność zorganizowania wielkiej propagandy na rzecz rozbrojenia powszechnego. Senator zauważył jednak, że wielkie zbrojenia Anglii i Japonii stanowią poważne niebezpieczeństwo dla pokoju światowego.

Wyjaśnienia i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji, Kraków, Dunajewskiego 7.

OGŁOSZENIA

Oddział dla ogłoszeń otwarty od godz. 9—1 i od 4—7. Ceny ogłoszeń umieszczone są w nagłówku.

PEUGI MOTOROWE 6-cio skibowe marki W. D. Hanomot, MŁOCARNIE bębnowe, LOKOMOBILE parowe, 2 wagony — DRZWIČEK żelaznych do piecy kuchennych, kompletno — URZĄDZENIA TARTAKÓW — LOKOMOTYWKI parowe dla kolejek polnych. SAMOCHODY osobowe i ciężarowe, SZKŁO SZKESKIE solinowe 2 mm grube dostarczy natychmiast firma:

„PEDETE”
Kraków, ul. św. Tomasza 15

MAGAZYN I PRACOWNIA
OBUWIA
J. PALONKA
KRAKÓW

Zwierzyniecka L. 3
posiada na składzie własnego wyrobu obuwie w wielkim wyborze damskie, męskie i dziecięce w różnych kolorach i w najnowszych fasonach. Przyjmuje się również zamówienia z własnego lub przyniesionego materiału po cenach przystępnych. 3692

TECHN. DENTYSTYCZNE roboty przyjmują dla zakładów dent. Wykonanie pierwszorządne. Ceny niskie. Zgłoszenia pod „Dentystyka” do biura ogłoszeń „Promień” plac WW. Świętych 8. 3676

OBRABIARKI wszelkich systemów do drzewa, metali, mioty sprężynowe, parowe. Narzędzia dla każdej gałęzi przemysłu poleca „PILO”.
Lwów, Batoiego 4. 3684

KUPUJĘ: makulaturę, stare książki, odpadki papieru wszelkiego rodzaju po najwyższych cenach J. Łąęga.
Podgórze, Rynek 2. 3514

DO NATYCHMIASTOWEJ DOSTAWY z własnych składów w Krakowie **AUTOMOBILE CIĘŻAROWE:**

Fiaty turyńskie 2 i 3¹/₂ tonowe
Fiaty austriackie 3—4 ton
Praga 3—4 ton
Gräf i Stift 3—4 ton
Spa 1¹/₂—2 ton
Büssing 3—4 ton
wszystkie na gumach z gwarancją. 3730

„ESHAPE”, Kraków, Pijarska 4, tel. 3476.

FABRYKA WYROBÓW ELEKTROTECHNICZNYCH Inż. JULIAN LUKREC

Sp. z ogr. odpow.
Adres dla depesz: Lukwar, Warszawa.
Biuro: pl. Warecki 1, tel. 64-35, 281-20
Fabryka: ulica Ceglana 9, tel. 137-84

Wyłączniki i przełączniki drążkowe	Armatury hermetyczne
Swornio bezpiecznikowe	Armatury wysokoświecowe
Paski topikowe	Lampy stołowe
Wyłączniki żelazne hermetyczne	Raflektory
Przełączniki z gwiazdy w trójkąt	Piorunochrony różkowe.

Przedstawiciele w większych miastach poszukiwani. 3700

Wytwornia wyrobów powroźniczych **SZYMONA BINČZYCKIEGO**

w Krakowie, plac Kossaka
Skład w Podgórzu, ul. Brodzińskiego 4
wykonuje wszelkie roboty w zakresie powroźnictwa wchodzące po cenach konkurencyjnych. 3716

WÓDKI KASPROWICZA

stałe na składzie komisowym
w magazynach tranzytowych
Jeneralna Reprezentacja „KOMPAS”
POLSKIE BIURO MIĘDZYARODOWEGO HANDLU
Kraków, ulica Smoleńsk 16. 3555

KURSA MATURYCZNE

Kraków, Karmelicka 56, II. p.
pod auspicjami kierownictwem prof. H. Butrymowicza.
Przygotowują do matury gimn. klas., gimn. realn. szkoły realnej i seminarium naucz. Kursa w zakresie 4 klas niższej szkoły średniej. Kursa zbiorowe, jednoroczne i 2-letnie. Nadto prowadzimy analogiczne kursa korespondencyjne wszystkich typów szkoły średniej z pomocą instrukcyj pisemnych. Uczą ukwalifikowani profesorowie szkół średnich i seminarium naucz. Jeszcze kilka miejsc jest wolnych. Kierownik fachowy przyjmuje i udziela informacji bezpłatnie codziennie od godz. 4—5. Sekretaryat jest czynny od godz. 10—1 i od 3—7. 3606

Autobusy do wynajęcia

na przewożenie towarów lub osób. Za towary przewożone dają pełną gwarancję.
Jakób Stern, Kraków, Dietłowska 44.
Telefon 1093. 3694

Sp. z ogr. por. „Tekstylja” Sp. z ogr. por.
IMPORT TOWARÓW TEKSTYLNICH
Kraków, ul. Stolarska 15 3684
poleca się PT. Kupcom, Konsumom, Kółkom rolniczym. Sprzedaż wyłącznie hurtowna. Ceny fabryczne.

Żądajcie wszędzie najlepszej CZEKOLADY
„WAWEL”
z wytworni Grabowskiego i Łopatki
Kraków, ul. Mazowiecka 131. 3723

SAMARIS

TUTKI I BIBUŁKI DO PAPIEROSÓW
z fabryki
Władysława Pagacza i Ski
w Krakowie 3635
są pierwszej jakości!

KAPELUSZE MĘSKIE, DAMSKIE I DZIECIĘCE
yczkowe i słomkowe w ogromnym wyborze dostarcza hurtownie
Syndykat Koszykarski Sp. Akc. w Krakowie
ul. Pioryńska 32. 3681

Zboże rumuńskie potaniało
Wszelkich gatunków zboża
po znacznie niższej cenie dostarcza wagonowo
„POLIMEX” Polski Związek Handlowy
Kraków, pl. Maryacki 5, tel. 293. 3648

KROWIANKĘ
świeżą wysyła na zamówienie 3751
Instytut szczepienia ospy Dra T. Stępniewskiego
w Warszawie, ul. Zielna nr. 11 m. 1.

WAŻNE DLA KOLEK ROLNICZYCH.

Postronki

wszelkie wyroby powroźnicze do celów gospodarskich dostarcza z opustem
ZAKŁAD POWROZNICZY
lin drucianych, konopnych, transmisyjnych itp.
Stanisława Wałkowińskiego
Kraków-Zwierzyniec
ulica Lelewela 11. Tel. 3452.
Uprasza się zwracać uwagę na dokładny adres. 3706

FERROWATT

Pierwszorządne metalowa
ŻARÓWKI ELEKTRYCZNE
(oszczędnościowe) we wszystkich typach.
ZASTĘPSTWO i stale bogato zaopatrzone SKŁAD
Henryk Dortheimer, BIURO TECHN. i ELEKTROTCHN. Kraków, św. Tomasza 8.